

V jiném i známém čase a prostoru s díly Moniky Immrové

Díla mnoha kvalitních tradičněji orientovaných autorů střední generace často nezapadají do rámce současného programu pražských galerií. Vedle místního publika městských a oblastních galerií může tak jejich práci vidět nepříliš početná skupina galerijních turistů doplňující vernisážovou výpravu rodiny a přátel. Příznivci sochařky Moniky Immrové (nar. 1970) si tak po Lounech, kde vloni vystavovala v komorních prostorech městské galerie, nyní do konce října mohou udělat výlet do Klatov.

Kurátor výstavy Petr Vaňous názvem *Jiný čas* a průvodním textem přehlídky zdůrazňuje kontrast setkání osobního lidského času s rozprostraněnějšími dimenzemi vzniku a rozpadu hmot a forem, který při vnímání díla Moniky Immrové můžeme zakoušet. Mezi oběma světy osciluje její tvůrčí přístup – v redukci na základní tvary dává výslednice formativního procesu promlouvat hlasu hmoty a utvářené formy, důležitá je ale i naprosto osobní zkušenost tvorby, vnímání, pohybu, dotyku.

Přesná geometrická redukce sochařce nestačí. Od geometrie rýsovacího prkna (nebo počítačového programu), uplatňované v architektuře, kterou se sochařka původně chtěla zabývat, se posunuje ke geometrii prožitku konstrukce, setkání s hmotou a prostorem. Uvědomuje si, že dokonalá geometrická mapa svět neobsahuje, je pouhou organizační pomůckou, kterou je třeba proměňovat, přizpůsobovat, uvolňovat pro vstupování nevypočítaného, nepravidelného. V tomto zdánlivě jednoduchém aktu otevření v průběhu tvorby, ale i vnímání díla se spolu s autorkou vydáváme do nezmapované krajiny lvů, prostorů za zrcadlem, nepravidelných čtverců a jemně šišatých válců. Dobrodružství objevování probíhá ale velmi jemně – v sotva znatelných změnách a jemných znejistěních otvíráme nové průhledy, pootáčíme kaleidoskopem pro zhlédnutí nových a částečně známých pohledů na svět. Síla působení plastik Moniky Immrové i podobně koncipovaných grafických listů spočívá pak v napětí mezi pokusy o vymezení jasného a základního a otevřeností drobné proměně, narušení řádu.

Proměna a variabilita vstupuje nejsilněji do hry v cyklu pěti variant objektů vzniklých na zakázku jako veřejné plastiky, ale fungujících i jako lavičky pro nábřeží v Kadani, které je možno prezentovat v různých polohách, pootočeních. Zajímavá významová hra, podobně jako ve variacích na nádoby, vzniká ve vztahu užité a estetické funkce objektů. „Lavičky“ se pak odlišují svou výraznou horizontalitou. Pro tělesné odkazy je lze vnímat jako padlá torza, architektonicko-sochařské elementy naznačující evropské kulturní zakotvení. Variace, drobné proměny a posuny vnímání jsou tematizovány také v nejnovějších dílech – šedých reliéfech, v nichž se autorka vrací k sochařské práci s papírem, praktikované na počátku tvůrčí dráhy. Vedle jiného času můžeme v historických a především monumentálních prostorech chrámu svatého Vavřince s Immrovou zakoušet i nové setkání s prostorem, který plastiky nezaplňují, pouze napovídají, vybízejí k proměně vnímání známých míst.

Na rozdíl od klíčování kontextů části současného umění může být vnímání soch či grafik s podporou tradičních představ o umění přístupnější jako setkání se skutečnými objekty, na které lze přirozeně fyzicky reagovat. I u nich, vedle primární prožitkové roviny mohou přibýt další úvahové vrstvy třeba o procesech vnímání a prožívání času, prostoru, světa. A koneckonců, nestává se postupně právě tradiční sochařství v současné době zajímavým projevem vybočujícím z hlavního proudu?

Daniela Kramerová